

# **TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ**

***Kamu-BİB***

***E-DEVLET :***

**KAMUDA ADRES BİLGİ STANDARDININ  
OLUŞTURULMASI  
ÇALIŞMA GRUBU RAPORU**

**2002**

**Rapor Türü** : Sonuç Rapor

**Hazırlayanlar :**

HASİBE DEDEŞ  
AYDIN ATALAY  
HALUK GÜNERİ  
NEYLAN EGE  
ZAFER VERGİLİ

DİE (Koordinatör)  
PTT  
VAKIFLAR GEN.MD.  
PORCAN  
BAŞBAKANLIK

**Tarih** : 23 Mayıs 2002

## İÇERİK

|     |                                                                                                                |      |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1   | Giriş                                                                                                          | 3    |
| 1.1 | Amaç ve Kapsam                                                                                                 | 3    |
| 1.2 | Kısaltmalar                                                                                                    | 3    |
| 1.3 | Referanslar                                                                                                    | 4    |
| 2.  | Mevcut durum                                                                                                   | 5    |
| 2.1 | Adres Kavramının Tanımlanması                                                                                  | 5    |
| 2.2 | Adres Alanlarını Belirleyen Kurum ve Kuruluşlar ile Alanların Belirlenmesine Esas Yasa, Tüzük ve Yönetmelikler | 5    |
| 2.3 | Kamuda Adres Kayıtlarının Mevcut Yapısı                                                                        | 9    |
| 3   | Adres Bilgilerini Temin Edebilmek İçin İşbirliği Yapılacak Kurum ve Kuruluşlar                                 | 9    |
| 4   | Kamuda Haberleşmede Kullanılan Mevcut Adres Kod Sistemi                                                        | 11   |
| 5.  | Sonuç ve çözüm önerileri                                                                                       | 4 12 |
| 5.1 | Adres Bilgi Standardı Oluşturmak İçin Önerilen Yapı                                                            | 4 12 |
| 5.2 | Sonuç                                                                                                          | 13   |

### 1.1. Giriş

## 1.1 1.1 Amaç ve Kapsam

Toplumlar mevcut durumlarını değerlendirerek geleceklerine yön vermek için bilgiye gereksinim duyarlar. Bilginin alt yapısını ise sosyal ve ekonomik veriler oluşturur. Toplumsal alandaki bu veriler gerek özel, gerekse devlet sektörü için oldukça önemlidir. Devlet; işlerini yürütmek, kamu alanındaki düzenlemeleri yapmak için belirli kayıtlar tutar. İdari kayıtlar olarak adlandırılan bu kayıtlarda yer alan bilgiler kurumların işlevleri için gerekli olduğu kadar, devletin yönetim aşamasında gerek duyduğu bilgiyi de sağlar. Ancak bu kayıtlarda yer alan bilgilerin bütünleştirilebilmesi veya bir bütünlük içerisinde yorumlanabilmesi gerekmektedir. Bu bütünlüğün sağlanabilmesi için bu kayıtlardaki ortak alanların standartlaştırılması zorunludur.

Devletin kamusal alanla olan ilişkileri;

- • Kurumları arasındaki ilişkiler
- • Bireyle olan ilişkisi
- • İşyerleri kapsamındaki tüzel kuruluşlarla ilişkisi
- • Vakıf, dernek, sivil toplum kuruluşları ile ilişkileri olarak tanımlanabilir.

Bu kapsamda yürütülen hizmetler gereği tutulan kayıtlarda haberleşmenin temelini adres bilgileri oluşturmaktadır. Ülkemizde standart adres alanları tam olarak oluşturulmadığından ve her kurum kendi tanımladığı yapıda adres kayıtlarını tuttuğundan, kurumlar arası bilgi paylaşımı söz konusu olduğunda çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. Özellikle idari kayıtların paylaşımı ve bu kayıtlardan yola çıkarak oluşturulması gereken kayıt sistemleri söz konusu olduğunda bu sorunlar daha belirgin hale gelmektedir. Bu nedenle kamuda adres bilgi standardı kavramının ana çatısını oluşturan adres alanlarının standartlaştırılması aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir:

1. Adres kavramının tanımlanması
  2. Adres alanlarını belirleyen kurum ve kuruluşlar ile alanların belirlenmesine esas yasa, tüzük ve yönetmelikler
  3. Kamuda adres kayıtlarının mevcut yapısı
- Adres bilgilerini temin edebilmek için işbirliği yapılacak kurum ve kuruluşlar

Kamuda haberleşmede kullanılan mevcut adres kod sistemi

Adres bilgi standardı oluşturmak için önerilen yapı ve yapılması gerekenler

## 1.2 1.2 Kısaltmalar

|          |                                                                            |
|----------|----------------------------------------------------------------------------|
| Kamu-Bib | Kamu Bilgi İşlem Yöneticileri Birliği                                      |
| TBD      | Türkiye Bilişim Derneği                                                    |
| SSK      | Sosyal Sigortalar Kurumu                                                   |
| BAĞKUR   | Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu |
| PTT      | Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü                                 |
| TESK     | Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu                               |

## 1.3 1.3 Referanslar

- • Ataç, F (1991). **Açıklamalı Belediye Kanunu** 5. baskı Adalet Matbaacılık.  
Ankara, 1991
- • Resmi Gazete (1927) **1003 Sayılı Kanun** 20 Nisan 1927 gün ve 587 sayılı  
Resmi Gazete
- • Resmi Gazete (1963) **Numaralama Yönetmeliği** 21 Mart 1963 gün ve 11361  
sayılı Resmi Gazete
- • Resmi Gazete (1998) **Numaralama Yönetmeliği** 15 Ağustos 1998 gün  
ve  
23434 sayılı Resmi Gazete
- • Regulation Council No: 2186/93 of 7/22/93: OJ: L196 of 8/5/93
- • Regulation Council No: 696/93 of 3/15/93: OJ: L76 of 3/30/93
- • Business Methods (<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/bmethods/info/data/new/main-en.html>)
- • Regulation Council No: 1588/90 of 6/11/90: OJ: L151 of 6/15/90
- • Regulation Council No: 322/97 of 17/2/97: OJ: L52/1 of 22/2/97

## **2. 2. Mevcut durum**

### **2.1 2.1 Adres Kavramının Tanımlanması**

Ana hatları ile adres bir kişiye çalıştığı veya ikamet ettiği yerde ulaşmamızı sağlayan bileşenlerin tümüdür. İl, ilçe bucak, köy, mahalle, cadde, sokak, dış kapı no, iç kapı no, posta kodu gibi alanlardan oluşur. Adres bilgilerinde yer alacak alanların tanımlanması ve standartlaştırılması bilginin üretimi ve paylaşımı sürecine katkıda bulunacaktır.

### **2.2 2.2 Adres Alanlarını Belirleyen Kurum ve Kuruluşlar ile Alanların Belirlenmesine Esas Yasa, Tüzük ve Yönetmelikler**

Bu başlık altında belirlenen alanların hangi kurum veya kuruluşun yetkisi ile değiştiği, bu değişimlerin takibinin nasıl yapılabileceği ele alınmıştır. Adres bileşenlerinden mahalle kurulması ,kaldırılması birleştirilmesi1580 sayılı belediye kanun 8 maddesine göre ilçe ve belde belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması yada birleştirmesi, belediye meclisinin kararı, ilçe ve il idare kurullarınca uygun görülmesi ve valinin onayı ile gerçekleşir. İl belediye sınırları içinde mahalle kurulması, kaldırılması yada birleştirmesi ise belediye meclisinin kararı il meclisinin uygun görüşü ve valinin onayı ile gerçekleşir. Cadde ve sokaklara isim verilmesi değiştirilmesi belediye meclisinin yetkisindedir (1580 sayılı kanunun 15. maddesinin 31. bendi ve 70. maddesinin 16. bendi). Cadde sokaklara isim binalara iç ve dış kapı numarası verilmesi ile ilgili olarak 20 Nisan1927 gün ve 587 sayılı resmi gazetede yayınlanan 1003 sayılı kanuna dayalı olarak, 21 mart 1963 gün ve 11361 sayılı gazetede ilan edilen numaralama yönetmeliği mevcuttur. Daha sonraki yıllarda bu yönetmelikte bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler incelendiğinde değişikliklerin yönetmeliğin esasına

ilişkin olmadığı sadece cadde sokaklara isim verilirken gülünç, aşağılayıcı olmaması ile ilgili olduğu görülecektir. Numaralama ile ilgili yönetmeliğin günün şartları dikkate alınarak revize edilmesi gerekmektedir.

Ayrıca belediyelere tanımlanan yetki ile belirlenen sokak isimleri siyasi olarak her belediye seçimi sonrasında yada ara dönemde değişmektedir. Bu değişimi takip etmek oldukça zordur. Değişimi takip edemediğiniz sürece de elinizdeki veri setinin zaman içinde karşılaştırılabilirliği ortadan kalkmaktadır. Aynı yapı mahalle içinde söz konusudur. Cadde, sokak ve mahalle bazındaki değişimlerin takibi belediyelerin kendi kayıtları dışında merkezi olarak herhangi bir yerde tutulmadığından ve değişimler çok sık yapıldığından oldukça zordur. Bu nedenle fiziki olarak aynı sokağa ait bilgiler bir kurumda sokağın veya mahallenin eski adıyla, bir başka kurumda sokağın veya mahallenin yeni adıyla kaydedilmiş olabilir. Yada birkaç yıl sonra yapılacak olan bir analizde fiziki olarak aynı olan yerlerin farklı yerler olarak değerlendirilmesi gündeme gelecektir. Bu kapsamdaki çalışmaların en yoğun olarak yapılacağı kurumlar aslında belediyelerdir. Belediyeler kentin gelişimini sokak, sokakta yer alan bina, binadaki hane yada işyeri bazında takip etmek konumunda olan kurumlardır. Belediyeler kentin planlamasını yaparken örneğin nerede çocuk bahçesine ihtiyaç vardır, kentin hangi bölümü ticari merkez olma eğilimindedir, kentin gelişimine göre nerede otopark ihtiyacı doğacaktır, trafik için alternatif yollar neler olabilir, hangi cadde yada sokağa hangi hizmet ne zaman götürüldü gibi soruların cevaplarına ihtiyaç duyacaklardır. Bu ihtiyacın belediyelerin mekana dayalı bilgi derlemelerini gerektireceği açıktır. Belediyeler bu güne kadar bu kapsamdaki planlamaları el yordamı ve seçim yatırımı olarak planlamışlar bu nedenle de kentleri sokak, sokak, ev, ev izleme gereksinimi duymamışlardır. Rasgele yaptıkları cadde, sokak, mahalle isim değişikliklerinin kendilerine olan maliyeti yanı sıra diğer kurumlara ve ülke ekonomisine maliyeti söz konusudur. Bu değişimler takip edilemediğinden

- Zaman serilerinde kırılmalara
- Aynı mekana ait verilerin kurumların kayıtlarında farklı, farklı yer alması

nedeni ile veri karşılaştırmasının olanaksız hale gelmesine

- • Cadde sokak isimlerinin hızlı değişimi ve cadde sokak tabelalarının, bina numaralarının olmaması nedeni ile alan denetimi yapan kurum ve kuruluşlarda adrese ulaşmada harcanan emek ve maliyetin artmasına
- • Alandan veri derleyen kurum ve kuruluşların uluslar arası kabul gören bilimsel yöntemlerle veri derlemesinin temel alt yapısını oluşturan adres çerçevesinin güncel ve güvenilir olmamasına bu nedenle de ekonomik ve sosyal hayata ilişkin üretilen tahminlerin yanlış olmasına, bu tahminlere dayalı yapılan planlamaların hedeflerinin tam tanımlanamamasına yada hedeflere ulaşılamamasına, yanlış yatırımlara
- • Kentlerin hızlı gelişimi ve mahalle cadde sokak isimlerini belirlemede yetkili belediyelerin çok fazla mahalle,cadde sokak ismi değiştirmeleri nedeni ile adres takibinin yapılması her sayım öncesi adres belirleme çalışmasına ayrıca emek ve maliyet harcanmasına
- • Özellikle adres alanlarında sık, sık yapılan değişiklikler nedeni ile kamunun sağlıklı ve hızlı hizmet sunamamasına dolayısıyla da bireylerin ve işyerlerinin maddi manevi kayıplara uğramasına neden olmaktadır. Belediyelerin asli görevleri arasında tanımlanan Numaralama Çalışmalarını fiilen gerçekleştirmeleri, daha açık ifade ile adres kayıtlarını tutmaları ve alanda numaralama yönetmeliğine uygun cadde sokak levhaları ve bina numaralarını vermeleri adres konusundaki karmaşada çözümlenmesi gereken ilk adımlardan biridir. **Belediyeler asli görevlerini yerine getirmeleri konusunda belediyelerin denetiminden sorumlu olan İç İşleri Bakanlığı gerekli tedbirleri almalıdır.**

İkinci adım olarak belediyelerin cadde sokak isim değişikliklerini yapmamaları istenebilir ki bunun pratik yaşamda karşılığını bulması pek mümkün gözükmemektedir. Bunun yerine değişim gösteren kent planlarına uygun olarak yeniden bazı tanımlamaların getirilmesi zorunlu Numaralama Yönetmeliğinin değiştirilmesi ve bu yönetmelikte mahalle, cadde ve sokaklara ismin yanı sıra değişmeyen tanıtım numaralarının verilmesi, ismi ne olursa olsun ne kadar değişime uğrarsa, uğrasın tanıtım numaranın asla değiştirilmemesi hükmünün konulması sorunun daha kolay çözümü olarak

görülmektedir. Bu kapsamda belediyelerin verecekleri numaraların hangi standartlarda verileceği yine Numaralama Yönetmeliğimde belirlenmelidir. Bu yönetmeliği çıkartma yetkisi İç İşleri Bakanlığınınındır. Ancak bakanlık adreslerle uğraşan tüm kurum ve kuruluşların bu konudaki görüş ve önerilerini içerecek bir yönetmelik hazırlamak için Devlet İstatistik Enstitüsü, PTT, Belediyeler birlikleri gibi kurumlarla iş birliğine gitmelidir. Ayrıca bu yönetmelikte mahalle cadde sokak açılması veya isimlerinin değiştirilmesi durumunda değişikliklerinin bildirileceği kurumlar tanımlanmalı ve bu bildirimlerin yapılması zorunluluğu getirilmelidir. Ancak bu şekilde adres bilgi standardında yer alan önemli bileşenlerden mahalle, cadde, sokak gibi bileşenlerin tüm kurumlarda aynı anda değişimi ve takibi sağlanabilir.

Adres bilgi standardında yer alan daha üst birimler olan il, ilçe, bucak ve köylerin değişimi; ilçenin il, bucak, köyün ilçe olması yada kent merkezlerine yakın köylerin köy tüzel kişiliğini kaybederek kent merkezinin mahallesi haline gelmesi veya birkaç köyün birleşmesi yada mezraların yaylaların köy tüzel kişiliğini kazanması resmi gazete ile duyurulmaktadır. Bu nedenle bu birimlerdeki değişimler takip etmek daha kolaydır. Bu değişimlerin merkezi olarak takibi için ise idari yapı ile ilgili kodlama sistematığının geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından Nüfus Sayımları sonrası yayınlanan Genel Nüfus Sayımı İdari Bölünüş kitabı incelendiğinde her sayım yılında ilçe bucak köy kodlarının değiştiği görülecektir. Her sayımda alfabetik sıralama esas alınarak kodlar verildiğinden bir yerleşim yerinin 1985,1990,2000 Nüfus Sayımı İdari Bölünüş yayınındaki kodları ayrıdır. Bu aynı yerleşim yerine ait verileri zaman serisi olarak analiz etmek istediğinizde ekstra çalışma yapmanızı zorunlu kılmaktadır. Ayrıca bir köyün il merkezine yada ilçe merkezine katılması ile ilgili kayıtlara ulaşamıyorsa o il yada ilçe merkezine ait verileri analizde sorunlar yaşanmaktadır. Yapılan araştırmalarda yada sayımlarda, o ilde tarımla uğraşanların oranının artması, okur yazarlık oranının düşmesi, doğurganlık ve ölüm oranlarının artması gibi sonuçlara ulaşılabilir ki bu sonuçlar yerleşim yerine katılan köy nedeni ile ortaya çıkmıştır, yerleşim yerinin yapısal gelişimi ile ilgisi yoktur. Dolayısıyla yapılacak lokal planlama için gerekli projeksiyonlar yapılırken dikkate alınması gereken idari değişikliklerin mutlaka takip edilmesi ve mevcut kayıtlardaki ayrışmayı ve bütünleşmeyi sağlayacak biçimde kodlanması zorunludur. Bu nedenle idari yapı değişikliklerini zaman içinde takip etmek ve zaman içinde değişmeyen (il trafik kodları gibi, bu kodlara da

alfabetik başlamış ancak daha sonra oluşan illere oluşum sırasına göre numara verilmiştir.) sabit kodlar tanımlamak ve bu yapıyı merkezileştirmek gerekmektedir. Yasal olarak idari yapıların değişimlerinden İç İşleri Bakanlığı sorumlu olduğundan bu kapsamdaki veri tabanının oluşumu İç İşleri Bakanlığının sorumluluğunda tanımlanabilir.

## **2.3 2.3 Kamuda Adres Kayıtlarının Mevcut Yapısı**

Kamu kurumlarında derlenen ve elektronik ortama aktarılan kayıtların belirli bir standardının olmayışı kurumlar arası veri paylaşımı ve mekana dayalı üretilen bilgilerin analizi aşamasında sorunlara yol açmaktadır.

Mevcut Kayıt yapılarına ilişkin deneyimler adres bilgilerinin her kurumda farklı standartlarda tutulduğu doğrultusundadır. Örneğin Maliye Bakanlığının Tek Vergi Numarası (1995) yayınında işyeri ve mükellef adresinde mahalle veya semt adının yazılabileceği belirtilmektedir. Sadece Maliye Bakanlığı değil pek çok kurumdaki adres yapısı bu şekildedir. Yapısal olarak bakıldığında semt, sınırları belli olmayan yaşayan kişilerin kendi tanımlamaları ile oluşturduğu alanlardır. Bu tanımsız alan aynı sokakta, hatta aynı apartmanda yaşayan iki farklı kişinin kendilerini farklı semtlerde tanımlamalarına neden olmaktadır. Bu kurumlar arası veri paylaşımı yada analizinde sorunlara neden olacağı gibi kurumun kendi verilerini analizinde de sorunlara neden olacaktır. Bu yapıdaki adreslerden hareketle yapılan alan denetimleri maliyeti artırır ve kişiye bağımlı çalışma yapılarının oluşumunu gündeme getirir.

Kurumlar tuttukları kayıtlarda adres alanlarını farklı, farklı tanımlamaktadırlar. Bazı kurumlar il, ilçe, mahalle, cadde, sokak isimlerini tek bir alanda tanımlamakta, bazı kurumlar her bir alanı ayrı tanımlamakta, bazı kurumlar birkaç alanı birleştirerek tanımlamaktadırlar. Bu yapısal farklılıklar, standart olmayan adres alanları, verinin analizi ve paylaşımı aşamasında sorunlar ortaya koymaktadır.

## **3 3 Adres Bilgilerini Temin Edebilmek İçin İşbirliği Yapılacak Kurum ve Kuruluşlar**

Adres bazında veri sağlama konusunda işbirliği yapılacak kurum ve kuruluşlar ilk belirlemelere göre;

Belediyeler

Türkiye Elektrik Kurumu

SSK

BAĞKUR

PTT

TESK

Maliye Bakanlığı

Sanayi ve Ticaret Odaları

Devlet İstatistik Enstitüsü

olarak görülmektedir. Ancak bu dağınık yapının tek bir kurumda toplanması ve koordinasyon kuruluşunun tanımlanması gerekmektedir.

Adres bazında veri paylaşımına temel olabilecek kurum ve kuruluşların yasalarında bu kapsamdaki paylaşımı engelleyici hükümlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Adres gizli veri kapsamında değerlendirilemez. Ancak genel anlamda gizli bilgi tanımı yapılmadığından kurumlar yasalarındaki bazı tanımlar nedeni ile veri ve bilgi paylaşımı konusunda sorunlar yaşamaktadırlar. Dünyadaki uygulamalar bakıldığında İngiltere posta yolu ile veri derleme yöntemini kullanmakta ve adres kayıtlarını posta hizmetleri servisinden almaktadır, keza Amerika da durum aynıdır. Amerika merkezi kayıt sistemine sahiptir ve tüm kurum ve kuruluşlar merkezi kayıt sisteminde kendilerine açık olan alanlara rahatlıkla ulaşabilirler ve kendilerine açık olan alanlar yasa ile belirlenmiştir. İşyeri kayıtlarında da İsviçre, Fransa, Almanya gibi bazı ülkeler merkezi kayıt sistemi ile çalışmaktalar, açılan bir işyeri bu kayıt merkezine başvurmakta ve buradan bir numara almaktadır. Daha sonra kayıt bürosu ilgili tüm kurumlara (Maliye Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, İstatistik Ofisi vb.) işyeri kaydını göndermektedir. Merkezi kayıt büroları olmayan ülkelerde (İngiltere gibi ) iş kayıtlarının oluşumu idari kayıtlar esas alınarak gerçekleştirilmektedir. Genellikle

kullanılan idari kayıt Maliye Bakanlığı vergi kayıtlarıdır. Diğer ülkelere bakıldığında da görüldüğü gibi verinin bir standardı vardır ve belirli ilkeler kapsamında paylaşılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında kurumlar arası veri paylaşım ilkesinde ülkemizde de bir tanımlamanın oluşması gergi açıktır. Bu kapsamdaki temel ilke; kişisel hak ve özgürlükleri zedelemeyecek, haksız rekabete yol açmayacak bilgiler gizli bilgi kapsamında ele alınmaz şeklindedir. Bu nedenle adres bilgisi gizli bilgi değildir. Bilgi alanları standartlaştırılarak kurumlar arası paylaşımına gidilmesi oluşacak kayıt sistemleri ve bilgi paylaşımı açısından önemlidir. İlk aşamada iş birliği yapılabilecek temel kurum ve kuruluşlar tanımlanmıştır. Bu tanımlanan kurum ve kuruluşların oluşturacağı adres kayıtlarının diğer kurumlarla paylaşımı standart bilgi alanlarının tüm kurum ve kuruluşlarca benimsenip kullanımı ile mümkündür.

Avrupa Birliği veri paylaşımı ve veri gizliliği ile ilgili yasal düzenlemeler yapmıştır. İş kayıtları ile ilgili yasal düzenlemeleri Regulation Council No: 2186/93 of 7/22/93: OJ: L196 of 8/5/93 ve Regulation Council No: 696/93 of 3/15/93: OJ: L76 of 3/30/93 ile yapmış ve bu düzenleme ile zorunlu kıldığı iş kayıtları metodolojisine ilişkin bilgileri Business Methods (<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/bmethods/info/data/new/main-en.html>) internet adresinde sunmuştur. Bu metodoloji incelendiğinde idari kayıtların kullanımı ve paylaşımının veya merkezi kayıt ofislerinin genel ilkelerinin neler olduğu görülecek ve ülke deneyimleri hakkında fikir edinilebilecektir. Tüm düzenlemeler idari kayıtların paylaşımı esasına dayanmaktadır. Ayrıca Regulation Council No: 1588/90 of 6/11/90: OJ: L151 of 6/15/90 ve Regulation Council No: 322/97 of 17/2/97: OJ: L52/1 of 22/2/97 düzenlemeleri ile istatistik alanındaki gizlilik ilkesini tanımlamıştır. Avrupa Birliği' n dede düzenlemelerle belirlenen temel esas kişisel bilgiyi açıklamamadır. Ancak adres iktisadi faaliyet gibi bilgiler kişisel bilgi olarak değerlendirilmemektedir. Avrupa Birliğinin yukarıda sunulan düzenlemeleri ile bilgi derleme ve değerlendirmeye ilişkin diğer tüm düzenlemeleri incelendiğinde görülecektir ki her bilginin standart bir tanımı söz konusudur. Paylaşım ve dağıtım ilkeleri belirlenmiştir.

## **4 4 Kamuda Haberleşmede Kullanılan Mevcut Adres Kod Sistemi**

Kamuda adres alanına dahil edilmesi gereken diğer bir alanda kamu kurum ve kuruluşlarının kodlamalarıdır. Mevcut durumda Başbakanlık tarafından 1991 yılından itibaren (1991/17 sayılı genelge) günümüze kadar gelen bir süreç içerisinde tüm kamu kurum ve kuruluşları kodlanarak veri tabanı ortamına aktarılmıştır. Kurum ve kuruluşlarda yazılı iletişimin çağa uygun olarak geliştirilmesi evrak havale ve takiplerinde ilgili evrakın doğru adrese gönderilmesi amacıyla (14) HANELİK BİR KOD FORMATI OLUŞTURULMUŞTUR.

Bütün kamu kurum ve kuruluşları veya birimlerinin kullanımı ile standardı sağlayan kod sistemi; Başbakanlık ana birimleri, bağlı ve ilgili kuruluşlar, yurt içi ve yurt dışı teşkilatlarını kapsayacak bir şekilde hazırlanmış ve uygulamaya konulmuştur. Kamu kurum ve kuruluşlarının merkez, taşra, bağlı ve ilgili kuruluşlar, yurtdışı teşkilatları birimlerinin yer aldığı bu kodlama ile evrakların daha çabuk ulaşımı sağlanacak iletişimde etkinlik ve hız kazanılacaktır. Böylece evrakın geldiği ve gittiği birimin belirlenmesi suretiyle işbirliği ve enformasyona kolaylık getirilecektir.

## **5 5 Sonuç ve çözüm önerileri**

### **5.1 5.1 Adres Bilgi Standardı Oluşturmak İçin Önerilen Yapı**

Bu güne kadar yapılan çalışmalar ışığında standart adres alanları aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

#### **Standart Adres Alanları**

**İl**

**İlçe**

**Köy**

**Mahalle**

**Meydan/Bulvar/cadde/sokak/küme adı**

**Meydan/bulvar/cadde/sokak/küme    bağımsız   tanımlanamıyorsa   bağlı**  
**olduğu birimin adı**

**Dış kapı no**

**İç kapı no**

**Posta kodu**

-

#### **Yardımcı Adres Alanları**

**Site adı**

**Semt**

**Meskun yer (mevki)**

**Alt kademe Belediye Adı**

**Diğer**

## **5.2 Sonuç**

Belirlenen standart bilgi alanlarının tüm kurum ve kuruluşlarca benimsenip kullanılması gerekmektedir. Bu kullanımı yaygınlaştırmak için gerekli düzenlemeler üzerinde çalışılması gerekmektedir.

Bu güne kadar yapılan çalışmalar sonrası ;

- • Yukarıda belirlenen standart adres alanlarının kullanımının zorunlu hale getirilmesi gerektiği,
- • Standart adres alanlarının belirlenmesinin yanı sıra bu alanlardan il, ilçe, köy alanlarının değişmeyen kodlarla kodlanması gerektiği ve bu kodlamanın merkezi olarak bir kurum tarafından takip edilmesi gerektiği,
- • Standart adres alanlarından mahalle, meydan, bulvar, cadde, sokak, küme gibi hızlı değişen alanların takibi için Numaralama Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak levhalara ismin yanı sıra tanımlayıcı kodların eklenmesi ve bu kodlamanın oluşumunda posta kodlarını etkin olarak kullanımının yaralı olacağına ancak mevcut

durumdaki kodların bir posta kodunun birden fazla cadde sokağı içermesi yada bir caddede birden fazla posta kodu olması nedeni ile kullanılabilir olmadığına, önümüzdeki süreçte bu kodlama sistematığı üzerinde çalışılması gerektiği,

- • Belediyelerin cadde sokak levhalarını ve bina numaralarını verirken uymak zorunda oldukları Numaralama Yönetmeliğinin, söz konusu edilen öneriler içerecek şekilde günün koşullarına uyumlu hale getirilmesi için değiştirilmesi gerektiği,
- • Numaralama yönetmeliğinde değişmeyen kodlar ile cadde sokak ve mahallelerin tanımlanması durumunda standart adres alanlarında bu kodların yer alması gerektiği,
- • Adreslerin oluşumunda sistematik yapının oluşması imar planları ile doğrudan ilişkilidir. Diğer gelişmiş ülkelerin yapıları incelendiğinde posta kodlarının çok etkin olarak kullanıldığı, cadde ve sokakların isimlendirilmelerinde kesin kuralların olduğu görülecektir (doğu batı istikameti sayı, kuzey güney istikameti harf olur gibi). Ancak bu kurallar düzenli imar planları üzerinden tanımlandığından, kaçak yapılaşma olmadığından işlerlik kazanmaktadır. Bu nedenle tanımlanan yönetmeliklerin işlerlik kazanması için imar planlarının oluşumu ve denetimi süreçlerindeki kontrolün artırılması ve kaçak yapılaşmanın önüne geçmek için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

-  
-